

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

JAARVERSLAG **NOvA 2016**

> INLEIDING ALGEMEEN DEKEN

> FINANCIËEL OVERZICHT 2016

LEESWIJZER

Klik op de gekleurde cijfers in de cirkel hiernaast om naar de hoofdstukken te gaan.

Rechtsboven op elke pagina: grijs is vorige pagina en rood is volgende pagina.

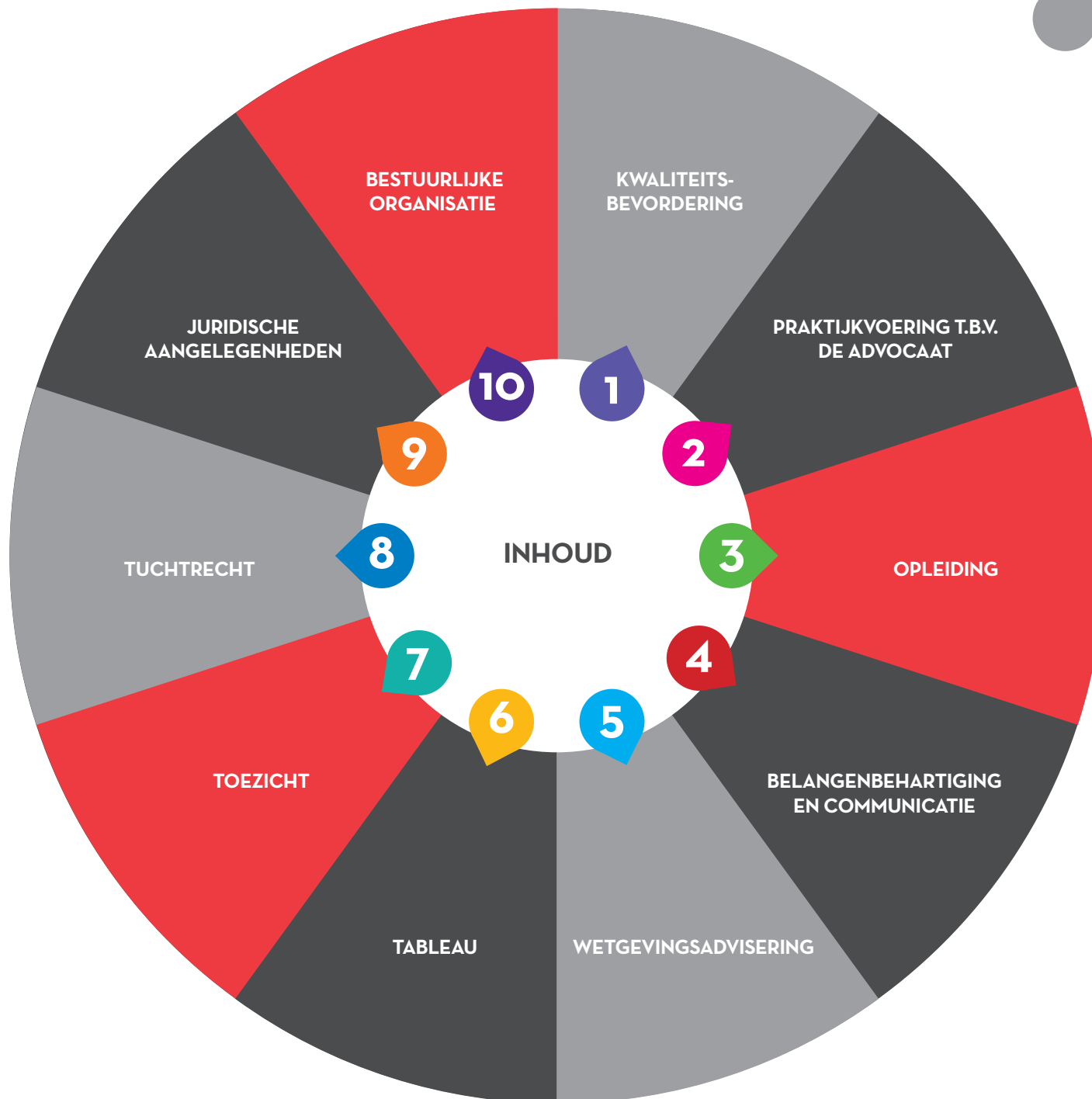
Om terug te gaan naar het inhoudsoverzicht, klik op:

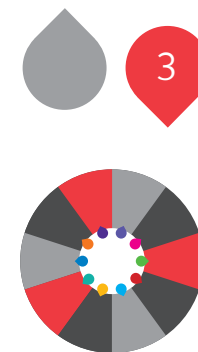

Rode vetgedrukte woorden in de tekst zijn links naar internet.

Klik op het symbool voor het financieel overzicht 2016.

INLEIDING ALGEMEEN DEKEN

Van 2016 naar 2017: VOORTDURENDE VERNIEUWING

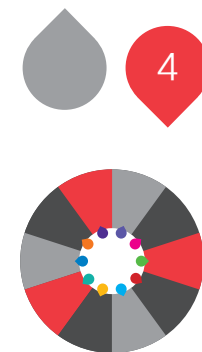
Eind 2016 telde Nederland exact 17.498 advocaten. Zoals u in hoofdstuk 6 van dit jaarverslag kunt zien, kan moeilijk van dé advocaat worden gesproken. De balie varieert van advocaat-stagiaires aan het begin van hun carrière tot advocaten die ver na de pensioengerechtigde leeftijd doorwerken, van eenmanskantoren tot advocaten bij grote kantoren met honderden collega's, opererend in kleine en grote arrondissementen, meer of minder gespecialiseerd en van toevoegings- tot commerciële praktijken.

Hoe verschillend ook, vorig jaar stond de Nederlandse orde van advocaten als beroepsorganisatie weer pal voor de belangen van elk van deze advocaten, evenals voor een goede rechtsbedeling voor rechtzoekenden en voor de bescherming van een goed functionerende rechtstaat. Zichtbaar waar het kon, maar vaak ook achter de schermen van de politiek of de rechtsketen als het gaat om langdurige beleids- en wetgevingsprocessen. Menigmaal

betrof dit dossiers waar een deel van de balie in hun dagelijkse praktijk mee te maken heeft zoals **verhoorbijstand** voor strafrechtadvocaten, **gefinancierde rechtsbijstand** voor de sociale advocatuur of **complexe echtscheidingen** voor familierechtadvocaten. Daarnaast richtte de NOvA het vizier op onderwerpen die elke advocaat raken zoals bescherming tegen **telefoontaps**, modernisering van de **derdengelden**-regelgeving of het verder versterken van de kwaliteit van de beroepsgroep via onder meer **kwaliteits-toetsen**.

Waar op 31 december in **financieel opzicht** de boeken gesloten kunnen worden, is dit slechts een symbolische datum als het gaat om omvangrijke en belangrijke dossiers die op 1 januari 2017 'gewoon' doorlopen. Veel van deze thema's staan in het teken van voortdurende vernieuwing.

Zo is vorig jaar een start gemaakt met het onderzoek naar de **herijking van de gedragsregels**. Dit grondige proces om samen met de balie tot een geactualiseerde set normen voor de advoca-

VERVOLG INLEIDING ALGEMEEN DEKEN

tuur te komen, zal eind 2017 zijn beslag krijgen. Hiermee ontstaat voor vele jaren daarna een hernieuwde basis waar advocaten zich aan kunnen spiegelen bij de uitoefening van hun beroep. Ook het in 2016 gestarte onderzoek **BA 2020** naar de toekomst van de beroepsopleiding advocaten zal in 2017 uitmonden in een con-tourschets van een toekomstbestendige beroepsopleiding voor een nieuwe generatie advocaten.

Wat al enkele jaren speelt, is de modernisering van het **Wetboek van Strafvordering**. Nadat de NOvA eerder al adviseerde over de inleidende notitie en de Contourennota, participeerde de NOvA in 2016 onder meer in een **rondetafelgesprek** hierover. Met het in februari 2017 in **consultatie** gegeven deel van het nieuwe wetboek is de volgende, cruciale fase aangebroken. Na beoordeling van de voorstellen door de adviescommissie Strafrecht brengt de NOvA voor 1 juli 2017 advies uit.

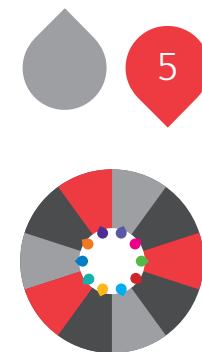
Ruim voordat de Eerste Kamer medio 2016 instemde met **verplicht digitaal procederen** voor professionele procespartijen

en een modernisering van het procesrecht was de NOvA nauw bij deze majeure operatie betrokken. In 2016 hebben we onze **inspanningen** op het vlak van KEI verder geïntensiveerd, met als inzet om deze digitaliseringsslag met grote impact voor de advocatuur zo soepel mogelijk te laten verlopen. Dit zal in 2017, het jaar waarin verplicht digitaal procederen in civiele zaken realiteit wordt, niet anders zijn.

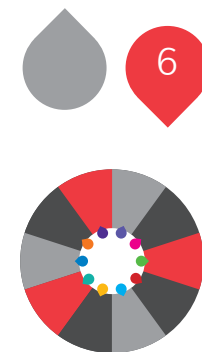
De in 2016 oplaaiende discussie over belastingontwijking kreeg begin 2017 een verrassend staartje, toen de staatssecretaris van Financiën in zijn drift om belastingregels aan te scherpen ook voorstelde het **verschoningsrecht** voor advocaten in te perken. De NOvA heeft hier direct resoluut afstand van genomen. De bevoegdheden van de Belastingdienst worden hiermee verder opgerekt dan uit oogpunt van rechtsbescherming van de burger verantwoord is. Het verschoningsrecht is een algemeen rechtsbeginsel, waaraan voor fiscale aangelegenheden niet selectief afbreuk kan worden gedaan. Over dit voor de NOvA hete hangijzer is in 2017 het laatste woord zeker niet gezegd.

BART VAN TONGEREN

ALGEMEEN DEKEN NEDERLANDSE ORDE
VAN ADVOCATEN

Laat ik met een iets luchtigere noot eindigen. Oud en nieuw 2016 luidde voor de NOvA de start van een bijzonder jaar in waarin wij ons 65-jarige bestaan vieren. Met diverse lustrum-activiteiten zullen we gedurende het jaar stilstaan bij dit dertiende **lustrum**, van ontbijt-sessies met toonaangevende gastsprekers tot een feestelijke afsluiting van het lustrumjaar. Ik nodig alle advocaten van harte uit aan ons lustrumprogramma deel te nemen. Laten we er samen een onvergetelijk jaar van maken!

1 KWALITEITSBEVORDERING

Kwaliteitstoetsen

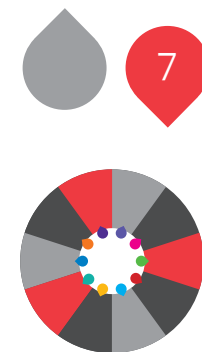
In 2016 is gewerkt aan de verdere inrichting van de **kwaliteitstoetsen**. Het voorstel om advocaten te verplichten ieder jaar deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback (interview, peer review of gestructureerd intercollegiaal overleg) is door het college van afgevaardigden positief ontvangen. Naar verwachting zullen de kwaliteitstoetsen in 2017 worden ingevoerd.

DilemmApp

Om beroepsethiek op een inspirerende wijze onder de aandacht van de balie te brengen, lanceerde de NOvA de **DilemmApp**. Elke twee weken ontvangen de deelnemende advocaten een nieuw dilemma, waarbij zij een afweging dienen te maken tussen tegenstrijdige belangen. Deelname aan de app is gratis, anoniem en niet herleidbaar tot personen/telefoonnummers. De app is meer dan 2.000 keer gedownload.

KWALITEITSBEVORDERING

2

PRAKTIJKVOERING TEN BEHOEVE VAN DE ADVOCAAT

Afluisteren van advocaten

In het **wetsvoorstel** voor de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten is voor direct tappen tegemoetgekomen aan de **bezwaren van de NOvA**. Als inlichtingen- of veiligheidsdiensten bijzondere afluisterbevoegdheden willen inzetten tegen advocaten is een voorafgaande **rechterlijke toets** verplicht. Hierdoor zijn advocaten extra beschermd tegen het afluisteren van vertrouwelijke communicatie met hun cliënten. Bij het inzetten van bijzondere bevoegdheden gericht op cliënten van advocaten (indirect tappen) is in het wetsvoorstel helaas niet gekozen voor het door de NOvA voorgestelde systeem van nummerherkenning.

Herijking gedragsregels

De Commissie Gedragsregels 2017 is medio 2016 gestart met een **herijkingstraject** om na te gaan in hoeverre de huidige **gedragsregels** aan actualisering toe zijn. Alle advocaten kunnen actief inbreng leveren, **digitaal** maar ook tijdens **bijeenkomsten**. Eind 2017 zal de algemene raad een aangepaste set gedragsregels presenteren tijdens de feestelijke afsluiting van het 13de lustrumjaar van de NOvA.

Derdengelden

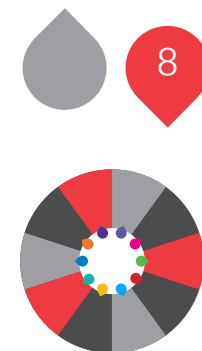
Het college van afgevaardigden heeft in december 2016 ingestemd met een voorstel van de algemene raad om een **stichting derdengelden** alleen verplicht te stellen voor advocaten die er gebruik van maken. De wijzigingen in de Verordening op de advocatuur en de Regeling op de advocatuur zijn met ingang van 1 januari 2017 in werking getreden.

Mijn Orde uitgebreid

Sinds november 2016 kunnen advocaten op het tableau geregistreerde gegevens **zelf aanpassen** via Mijn Orde. Hier kan men nu bijvoorbeeld een wijziging van advocatenkantoor of contactgegevens doorgeven, rechtsgebieden en lidmaatschappen van specialisatieverenigingen invullen of een schrappingsverzoek indienen.

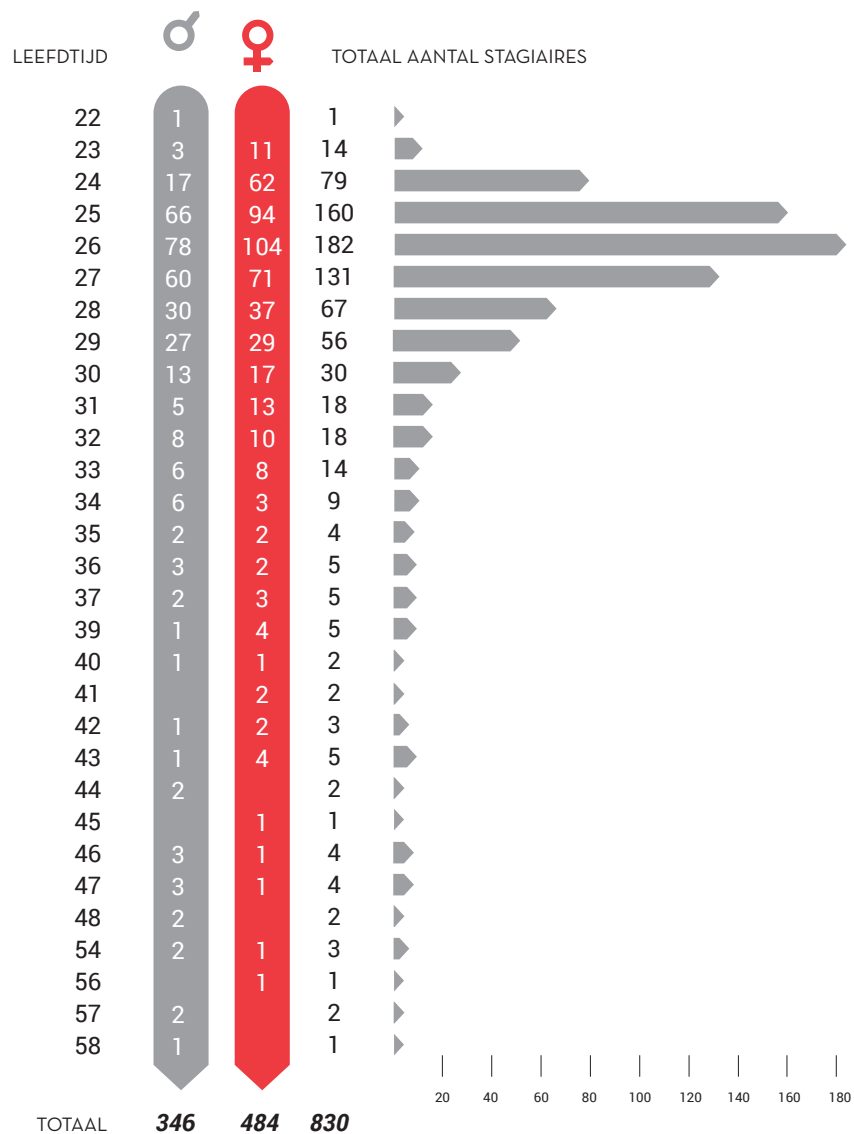

PRAKTIJKVOERING

3 OPLEIDING

Beroepsopleiding advocaten

BA 2020

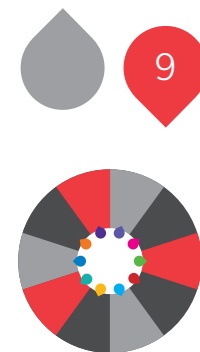
Hoe zou de beroepsopleiding advocaten (BA) er op de tekentafel idealiter uitzien? Om vooruit te kijken naar ontwikkelingen die advocaten in de nabije toekomst raken en die ze daarom meer dan nu in hun opleiding mee moeten krijgen, is de NOvA medio 2016 het onderzoek **BA 2020** gestart. Naast vakinhoudelijke aanpassingen gaat het daarbij om trends als de toenemende differentiatie en de noodzaak tot specialisatie. In 2017 levert het onderzoek de contouren op van de toekomstige BA, die moet bijdragen aan een verdere verhoging van de kwaliteit van de advocatuur. Hierna wordt bezien in hoeverre het wenselijk en mogelijk is de huidige opleiding aan te passen.

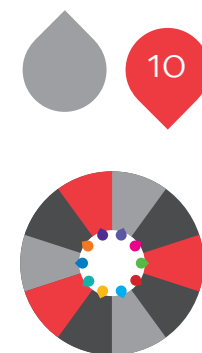
OPLEIDING

AAI SCHABERG

PORTEFEUILLEHOUDER BEROEPSOPLEIDING
IN DE ALGEMENE RAAD

“Met de verlenging van de overeenkomst met de uitvoeringsorganisatie is de continuïteit en kwaliteit van de beroepsopleiding advocaten gewaarborgd. Tegelijkertijd is er onder de noemer BA 2020 een discussie geëntameerd om de opleiding ook toekomstbestendig te maken.”

4

BELANGENBEHARTIGING EN COMMUNICATIE

Gefinancierde rechtsbijstand

Vorig jaar heeft de NOVA **alles op alles gezet** in het belang van een duurzame inrichting van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand, zowel voor de rechtzoekende als de sociale advocatuur. **Keer op keer** werd de kritiek op de voorgestelde kabinetsmaatregelen, waaronder de 900-puntengrens, onder de aandacht van de politiek gebracht. Na de inbreng voor het **rondetafelgesprek** met Kamerleden en een **brandbrief** aan de politiek, bleek de rigide 900-puntengrens tijdens de behandeling in Tweede Kamer in september 2016 vrijwel zeker **van de baan**. De NOvA volgt in 2017 nauwgezet het onderzoek van de **commissie Van der Meer** naar de puntenaantallen.

Digitaal procederen

Op 12 juli 2016 stemde de Eerste Kamer in met **verplicht digitaal procederen** voor professionele procespartijen en de modernisering van het procesrecht (**KEI**). De inspanningen van de NOvA richting zowel de Raad voor de rechtspraak (Rvdr) als de balie zijn sindsdien nog verder opgevoerd. Daarbij richt de NOvA zich op het

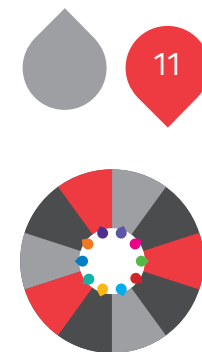
garanderen van een robuust systeem door de Rvdr, een soepele overgang voor de advocatuur en een **goede voorbereiding van advocaten**.

Raadsman bij politieverhoor

Sinds 1 maart 2016 moeten verdachten actief worden gewezen op hun recht op bijstand van een advocaat tijdens het politieverhoor. Voorafgaand uitte de NOvA **grote zorgen** over de financiering en de beperkte rol van de advocaat. Ondanks bezwaren vanuit de advocatuur en de politiek stemde de Eerste Kamer in november toch in met de **wetsvoorstellen verhoorbijstand**. Ook is het **Besluit inrichting en orde politieverhoor** inmiddels in werking getreden. De NOvA vindt dat hiermee niet tegemoet is gekomen aan de bedoeling van de **EU-richtlijn 'Access to a lawyer'**. Deze beoogt te garanderen dat de raadsman aan het gehele verhoor effectief en actief kan deelnemen.

BELANGENBEHARTIGING EN COMMUNICATIE

4 VERVOLG BELANGENBEHARTIGING EN COMMUNICATIE

Complexe echtscheidingen

Een betere positie voor het kind bij complexe echtscheidingen en de urgentie om samen te werken tussen betrokken hulpverleners en advocaten. Hiervoor pleitte de NOvA in een **voorstel in de Divorce Challenge** om het aantal (v)echtscheidingen te verminderen en het belang van het kind bij een echtscheiding centraal te stellen. Eerder bepleitte de NOvA al een **gezamenlijke aanpak** van complexe echtscheidingen als **reactie** op het **rapport** van de Kinderombudsman 'Naar een kindvriendelijke advocatuur'.

Advocaat voor de klas

In 2016 is de NOvA gestart met **Advocaat voor de klas** om leerlingen uit groep 8 van de basisschool kennis te laten maken met het recht en de rol van de advocaat. Dit gebeurt aan de hand van de lesmethode van de **JuniorJurist Academie**. De scholieren ontvangen een tijdschrift en krijgen tijdens een workshop en een oefenrechtbank voorlichting van een **advocaat** over verschillende juridische onderwerpen. In 2017 wordt het project uitgebreid naar circa 30 basisscholen.

Gerbrandydebat

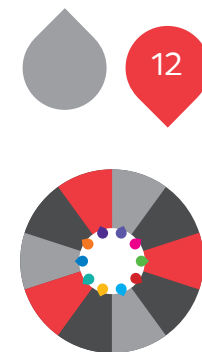
Tijdens de zevende editie van het **Gerbrandydebat** ging professor Metin Feyzioğlu, president van de Turkse Balies, in op de uitdagingen voor de advocatuur binnen de Turkse rechtsstaat. Aansluitend gingen politici, wetenschappers en advocaten met elkaar in debat over de rechtsstatelijke aspecten van de strijd tegen terrorisme en de Europese vluchtelingencrisis.

Innovatieplatform

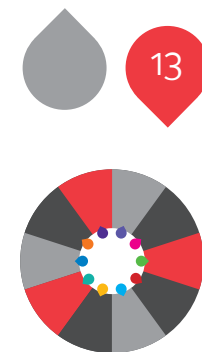
In 2016 vonden twee **Innovatieplatforms** plaats. Honderden advocaten lieten zich door experts bijpraten over **Robotisering & datalekken** en **Togamores 2.0 & vertrouwelijke internetcommunicatie**. Het laatste thema werd gevolgd door een campagne over **veilig digitaal communiceren** binnen de advocatuur.

BERNARD DE LEEST

PORTEFEUILLEHOUDER GEFINANCIERDE
RECHTSBIJSTAND IN DE ALGEMENE RAAD

“Om te komen tot een duurzaam stelsel van gefinancierde rechtsbijstand is het 5 voor 12. Voor de rechtzoekende, maar ook voor de advocaat. Steeds meer kleine kantoren kunnen het niet langer bolwerken. Ook neemt het aantal advocaat-stagiaires in de sociale advocatuur af. Het is aan de nieuwe regering om de afbraak van de gefinancierde rechtsbijstand te stoppen en fors te investeren in de hele rechtsketen.”

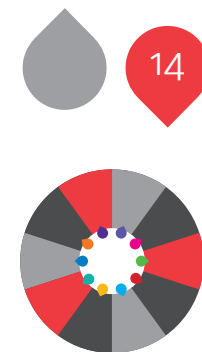
4 VERVOLG BELANGENBEHARTIGING EN COMMUNICATIE

(Social) media

Naast bestaande activiteiten op social media als **Twitter**, **LinkedIn** en **Facebook** heeft de NOvA het in 2015 gestarte videokanaal op **Periscope** verder uitgebouwd voor live uitzendingen van bijeenkomsten. In 2016 is de NOvA gestart met het delen van foto's op **Instagram**. De frequentie van de online **berichtgeving** is opge-

voerd, in combinatie met de maandelijkse e-nieuwsbrief Ordebericht. In het **Advocatenblad** is de omvang van het NOvA-katern uitgebreid.

Vorig jaar is gestart met de ontwikkeling van een nieuwe **website**, die begin april 2017 is gelanceerd.

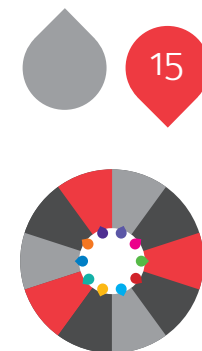
5 WETGEVINGSADVISING

Adviescommissies wetgeving

De 18 **adviescommissies wetgeving** hebben in 2016 in totaal 39 **adviezen over wetsvoorstellen uitgebracht**. Onder andere betrof het advisering over het Kinderombudsman-rapport **Naar een kindvriendelijke advocaat**, de **modernisering van het Wetboek van**

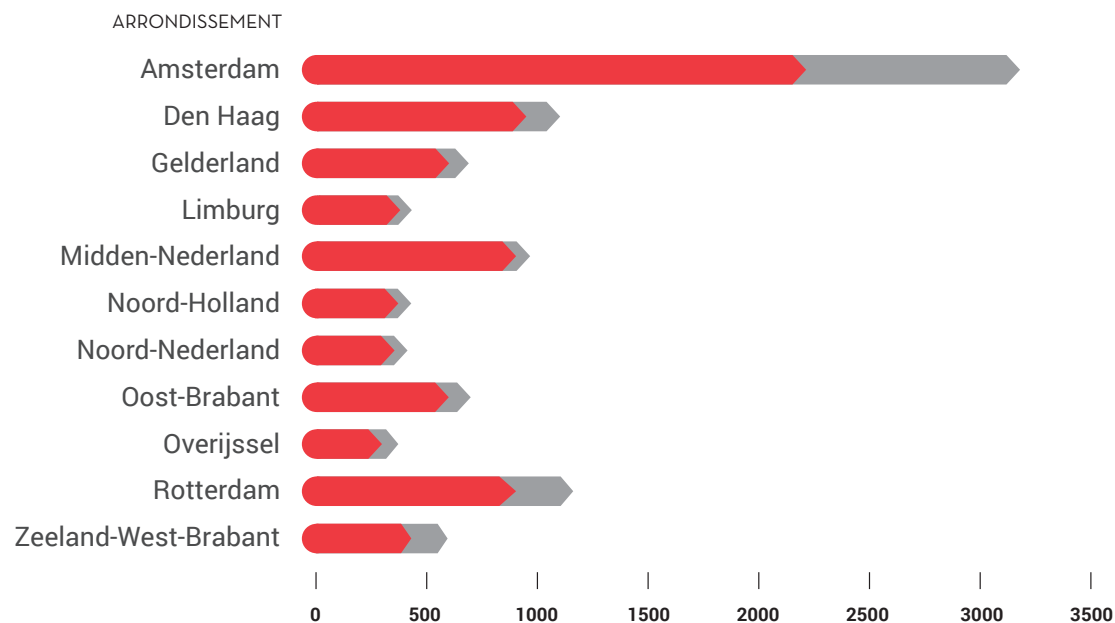
Strafvordering, de **Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn**, het **Belastingplan 2017**, de **Wet doorberekening kosten toezicht en tuchtrect** en het **Wetsvoorstel versterking strafrechtelijke aanpak terrorisme**.

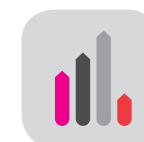
6 TABLEAU

Aantal advocaten, verdeling mannen en vrouwen
per 1 / 1 / 2017

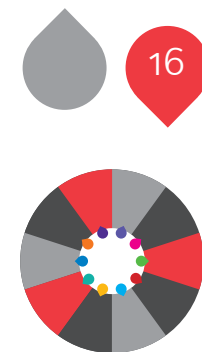

♂	♀	TOTAAL AANTAL ADVOCATEN
3127	2197	5324
1006	910	1916
674	512	1186
460	331	791
976	883	1859
462	398	860
458	341	799
652	512	1164
382	278	660
1131	860	1991
534	414	948
9862	7636	17498

Totaal aantal advocaten 2016

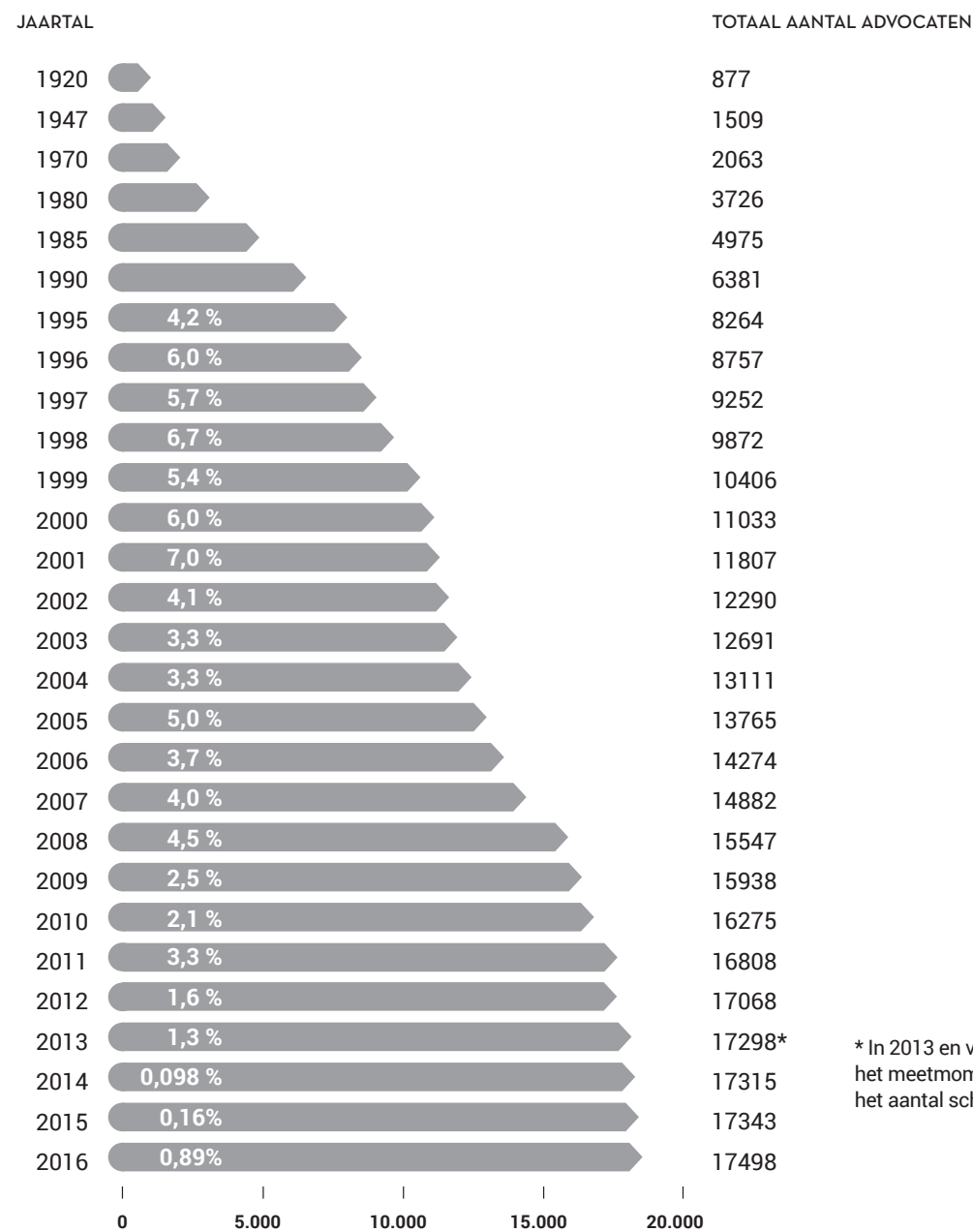

TABLEAU

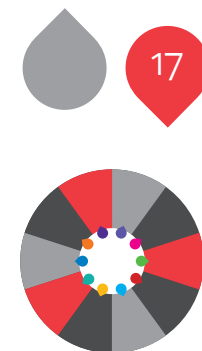

6 TABLEAU

Groei van de balie per 1 / 1 / 2017

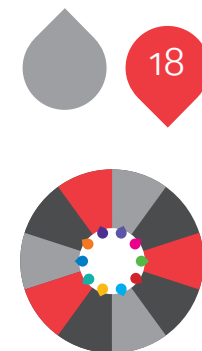
* In 2013 en voorgaande jaren kunnen er i.v.m. het meetmoment kleine verschillen zijn t.o.v. het aantal schrappingen en toetredingen.

6 TABLEAU

Verdeling leeftijdsopbouw per arrondissement per 1 / 1 / 2017

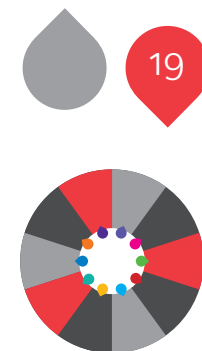
ARRONDISSEMENT	21 tot 30 jaar	31 tot 40 jaar	41 tot 50 jaar	51 tot 60 jaar	61 tot 70 jaar	71 tot 80 jaar	81 tot 90 jaar	91 tot 100 jaar	onbekend	TOTAAL AANTAL ADVOCATEN
Amsterdam	1391	1705	1189	742	265	29	2		1	5324
Den Haag	286	556	528	370	152	21	2	1		1916
Gelderland	163	352	323	212	128	7			1	1186
Limburg	115	261	171	149	88	7				791
Midden-Nederland	237	532	537	376	163	14				1859
Noord-Holland	104	242	223	190	93	6			2	860
Noord-Nederland	79	210	215	185	101	9				799
Oost-Brabant	192	418	252	210	85	7				1164
Overijssel	78	199	181	145	56	1				660
Rotterdam	390	602	470	351	157	19	1		1	1991
Zeeland-West-Brabant	126	287	257	200	74	4				948
TOTAAL	3161	5364	4346	3130	1362	124	5	1	5	17498

6 TABLEAU

Aantal advocaten per arrondissement, verdeling naar kantoor grootte per 1 / 1 / 2017

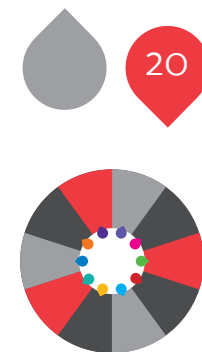
ARRONDISSEMENT	éénmans- kantoren	2 tot 5 advocaten	6 tot 20 advocaten	21 tot 60 advocaten	60+ advocaten	TOTAAL AANTAL ADVOCATEN
Amsterdam	562	1054	1167	702	1839	5324
Den Haag	380	518	495	313	210	1916
Gelderland	258	370	378	113	67	1186
Limburg	170	346	203	72		791
Midden-Nederland	409	696	498	183	73	1859
Noord-Holland	180	366	265	47	2	860
Noord-Nederland	155	318	237	89		799
Oost-Brabant	214	399	319	229	3	1164
Overijssel	132	225	186	116	1	660
Rotterdam	345	626	558	331	131	1991
Zeeland-West-Brabant	199	348	324	77		948
TOTAAL	3004	5266	4630	2272	2326	17498

6 TABLEAU

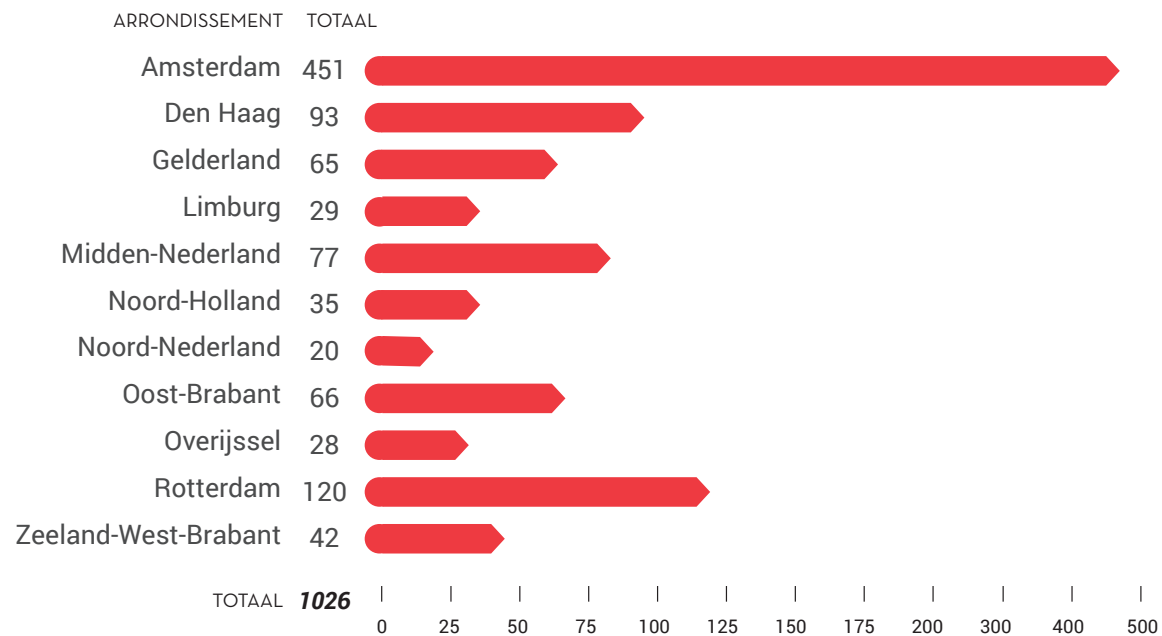
Aantal vestigingen van kantoren per arrondissement per 1 / 1 / 2017

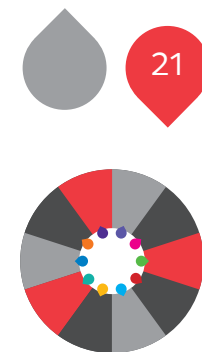
ARRONDISSEMENT	éénmans- kantoren	2 tot 5 advocaten	6 tot 20 advocaten	21 tot 60 advocaten	60+ advocaten	TOTAAL AANTAL ADVOCATEN
Amsterdam	510	336	126	21	14	1007
Den Haag	366	185	52	10	2	615
Gelderland	255	133	39	4	1	432
Limburg	169	117	24	3		313
Midden-Nederland	403	253	56	6	1	719
Noord-Holland	178	137	35	2		352
Noord-Nederland	155	117	27	4		303
Oost-Brabant	212	139	33	7		391
Overijssel	133	81	20	3		237
Rotterdam	344	221	55	8	2	630
Zeeland-West-Brabant	196	118	32	3		349
Buitenland	83	27	5			115
TOTAAL	3004	1864	504	71	20	5463

6 TABLEAU

Aantal beëdigde advocaten in 2016

7 TOEZICHT

Ondersteuning lokale orden

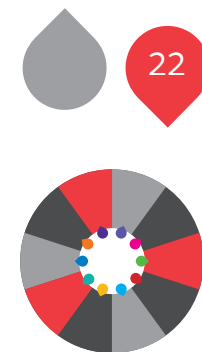
De afdeling toezicht van de NOvA ondersteunt de lokale deken bij het uitoefenen van **toezicht op advocaten**. NOvA-medewerkers verrichten met een machtiging en onder verantwoordelijkheid van de deken in een arrondissement diverse toezichtgerelateerde werkzaamheden. Zo vindt sinds 2002 jaarlijks de centrale controle op de verordening (**CCV**) plaats. Sinds 2013 voeren gespecialiseerde medewerkers van de unit FTA zowel financiële als **Wwft**-onderzoeken uit; in 2016 in totaal 409 keer. De afdeling toezicht voert daarnaast het secretariaat van het **dekenberaad**, fungeert als vraagbaak voor de deken voor allerlei (toezichtgerelateerde) vragen en volgt voor het toezicht op advocaten relevante wet- en regelgeving. Zie voor meer informatie over het lokale toezicht het **jaarverslag 2016** van het dekenberaad.

College van toezicht

Sinds 1 januari 2015 ziet het college van toezicht (CvT) toe op de wijze waarop deken toezicht uitoefenen en klachten behandelen. Het CvT is een orgaan van de NOvA en de algemeen deken is van rechtswege voorzitter. Het CvT is gevestigd in het gebouw van de NOvA, maar opereert onafhankelijk van de NOvA. Zie voor meer informatie het **jaarverslag 2016** van het CvT.

TOEZICHT

8 TUCHTRECHT

Kenniscentrum Tuchtrect

In 2016 is bij het bureau van de NOvA het Kenniscentrum Tuchtrect ingesteld. Hier kunnen dekens en medewerkers van de lokale orden terecht met vragen over de (handhaving van) gedragsregels en tuchtprocedurele aangelegenheden. Het Kenniscentrum Tuchtrect geeft ook de nieuwsbrief Tuchtrectelijke Beslissingen uit. Daarnaast verzorgt de commissie disciplinaire rechtspraak in het Advocatenblad de rubriek 'Uitspraken van de tuchtrecter'. Deze en meer disciplinaire uitspraken zijn ook terug te vinden in de [juridische databank](#).

Tuchtrectspraak

Het hof van discipline heeft in enkele zaken waarin dekenap-pel was ingesteld uitspraak gedaan. Het ging daarbij om zaken waarin de verantwoordelijkheid voor de juiste invulling van tol-

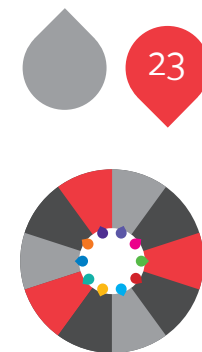
kenbriefjes centraal stond en om de toepasselijkheid van enkele Wwft-bepalingen op een advocaat-compagnon. Het jaarverslag van de gezamenlijke tuchtcolleges, ondersteund door de Stichting Ondersteuning Tuchtcolleges Advocatuur (**SOTA**), verschijnt naar verwachting in april op de websites van de [raad van discipline](#) en het [hof van discipline](#). Alle tuchtrectelijke uitspraken zijn terug te vinden op [tuchtrect.nl](#).

Publicatie geschorste en geschrapte advocaten

Het eind 2015 voor het eerst gepubliceerde [overzicht](#) van advocaten die door de tuchtrecter onherroepelijk zijn geschrapt of onvoorwaardelijk zijn geschorst, is in 2016 continu [geactualiseerd](#).

TUCHTRECT

9 JURIDISCHE AANGELEGENHEDEN

Bestuursrechtelijke besluiten

Tot de taken van de algemene raad behoort onder andere het nemen van bestuursrechtelijke besluiten.

Primaire bestuursrechtelijke besluiten van de algemene raad in 2016

Financiële bijdrage 2016	17.328
Detachering	99
Kantoorhouden buiten Nederland	88
Vrijstelling onderwijs of toets beroepsopleiding advocaten	23
Afgenomen (her)examens civiele cassatie	9
Afgenomen (her)proeven van bekwaamheid civiele cassatie	18
Aantal	17.565

Bezwaar en (administratief) beroep

Op veel bestuursrechtelijke besluiten is bezwaar en beroep mogelijk op grond van de Algemene wet bestuursrecht.

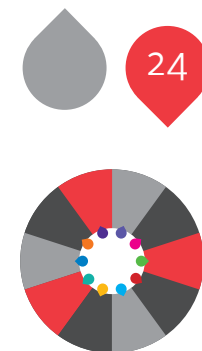
Bezwaar

Gegrond	4 (waarvan 1 uit 2015)
Ongegrond	1
Ingetrokken	3
Beslissing in 2017	3

Aantal 11

JURIDISCHE AANGELEGENHEDEN

9 VERVOLG JURIDISCHE AANGELEGENHEDEN

Bezwaar financiële bijdrage 2016

Gegron	374
Ongegron	49
Niet-ontvankelijk	5
Ingetrokken	28
Overig	3

Aantal 459

Administratief beroep AR

Gegron	5
Ongegron	1
Niet-ontvankelijk	1
Ingetrokken	2
Beslissing in 2017	1

Aantal 10

Beroep rechtbank

Gegron	1
Ongegron	2
Niet-ontvankelijk	2
Deels niet-ontvankelijk / ongegron	1
Ingetrokken	1
Beslissing in 2017	2

Aantal 9

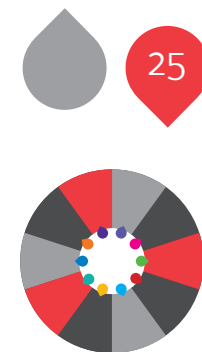
Hoger beroep ABRvS

Niet-ontvankelijk	1
Beslissing in 2017	1

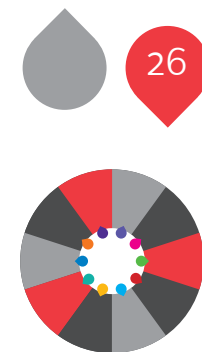
Aantal 2

LEONARD BÖHMER

PORTEFEUILLEHOUDER KEI
IN DE ALGEMENE RAAD

“Betrouwbaarheid, stabiliteit en gebruikersvriendelijkheid van digitaal procederen voor advocaten staan voor de NOvA voorop. Constructief overleg met de Raad voor de rechtspraak is en blijft essentieel, want de transitie naar volledig digitaal procederen gaat nog jaren duren. Die transitie mag onder geen beding ten koste gaan van de toegang tot het recht. Dank aan alle advocaten die het afgelopen jaar weer belangeloos testen en kritisch-opbouwend input leverden.”

BESTUURLIJKE ORGANISATIE

Algemene raad

De **algemene raad** (AR) vormt het dagelijks bestuur van de NOvA. Voorzitter van het bestuur is de algemeen deken. In 2016 heeft de AR 13 keer vergaderd.

De AR bestaat uit:

- Bart van Tongeren - algemeen deken
- Bert Fibbe - waarnemend deken
- Ruben Alderse Baas
- Leonard Böhmer
- Bernard de Leest
- Aai Schaberg

College van afgevaardigden

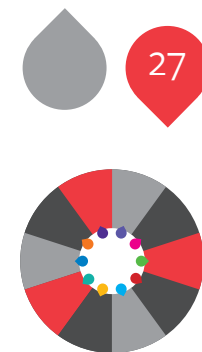
Advocaten in de arrondissementen kiezen de leden van het **college van afgevaardigden** (CvA). Het CvA stelt verordeningen

vast, neemt bij wet of verordening opgedragen besluiten en verkiest onder andere de AR-leden en leden-advocaten in de raden en het hof van discipline.

Het CvA is in 2016 vier keer formeel in vergadering bijeengekomen en drie keer in kleiner, informeler verband. Het CvA heeft onder meer de Wijzigingsverordening derdengelden en het Besluit financiële bijdrage 2017 vastgesteld. Met de goedkeuring van de rekening en verantwoording heeft het CvA decharge verleend aan de AR. Daarnaast heeft het CvA constructief met de AR van gedachten gewisseld over belangrijke actuele onderwerpen als gefinancierde rechtsbijstand, kwaliteitstoetsen en KEI.

Het voltallige CvA telt 54 leden en 33 plaatsvervangend leden. De leden Th. C. van Schagen (arrondissement Noord-Holland) en E.F. Muller (arrondissement Overijssel) zijn in 2016 afgetreden; deze vacatures worden in het voorjaar van 2017 vervuld.

10 BESTUURLIJKE ORGANISATIE

Raad van advies

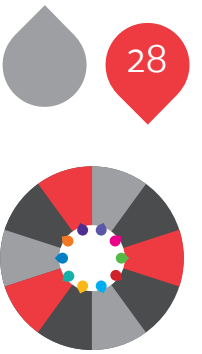
De **raad van advies** (RvA) adviseert de AR en het CvA over hoofdpunten van beleid van de NOvA. In 2016 hebben drs. Saskia Stuiveling en prof. mr. dr. Mireille Hildebrandt de RvA verlaten. Als nieuw lid is benoemd prof. mr. Lex Michiels.

Landelijk bureau

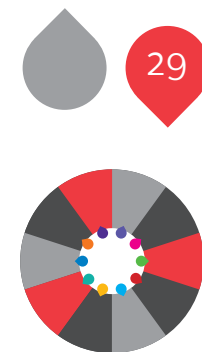
Het **landelijk bureau** van de NOvA, onder leiding van algemeen secretaris Raffi van den Berg, ondersteunt de algemene raad in de voorbereiding en uitvoering van het beleid.

BERT FIBBE

PORTEFEUILLEHOUDER STRAFRECHT
IN DE ALGEMENE RAAD

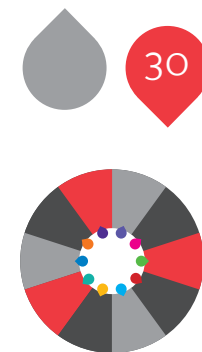

“Het ministerie van V&J lijkt niet onder ogen te zien dat het maken van plannen – zoals de herziening van het Wetboek van Strafvordering en een rechtsstatelijke inrichting van het ZSM-model – pas zin heeft wanneer ook de noodzakelijke financiële middelen voor realisering hiervan worden gereserveerd. Als dat niet gebeurt, zoals nu vaak het geval, legt het departement aan de organisaties die voor de uitvoering van al die plannen verantwoordelijk zijn verplichtingen op die zij niet kunnen waarmaken.”

FINANCIEEL OVERZICHT 2016

	Resultaat x € 1.000	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
Baten		
Financiële bijdrage	12.128	
Toegerekende inkomsten		
Pijler 1 : Kwaliteitsbevordering	45	
Pijler 2 : Praktijkvoering	161	
Pijler 3 : Opleiding	6.423	
Pijler 6 : Tableau	30	
Pijler 8 : Tuchtrect	480	
Totaal inkomsten	19.267	
Lasten		
Pijler 1 : Kwaliteitsbevordering	769	
Pijler 2 : Praktijkvoering	1.080	
Pijler 3 : Opleiding	6.679	
Pijler 4 : Belangenbehartiging en comm.	2.468	
Pijler 5 : Wetgevingsadvisering	174	
Pijler 6 : Tableau	940	
Pijler 7 : Toezicht	1.736	
Pijler 8 : Tuchtrect	2.797	
Pijler 9 : Juridische aangelegenheden	841	
Pijler 10 : Bestuurlijke organisatie	1.087	
Totaal kosten pijlers	18.571	
Resultaat uit activiteiten	696	
Financiële baten:		
Intrest	26	
Koersresultaat obligaties	-7	
Resultaat	715	

1 Kwaliteitsbevordering

Resultaat x € 1.000

Inkomsten uit cassatiebalie civiel	45
Totaal inkomsten	45
Cassatiebalie Civiel	26
Geschillencommissie	343
Aandeel bureaunkosten	400
Totaal kosten	769
Totaal kwaliteitsbevordering	-724

2 Praktijkvoering ten behoeve van de advocaat

Resultaat x € 1.000

RAIO-afrachten	161
Totaal inkomsten	161
Onderhoud nummerherkenning	16
Advocatenpas	455
Aandeel bureaunkosten	609
Totaal kosten	1.080
Totaal praktijkvoering t.b.v. de advocaat	-919

3 Opleiding

Resultaat x € 1.000

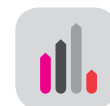
Inkomsten uit beroepsopleiding advocaten	6.374
Inkomsten uit permanente opleiding	49
Totaal inkomsten	6.423
Beroepsopleiding advocaten	6.223
Permanente opleiding	4
Aandeel bureaunkosten	452
Totaal kosten	6.679
Totaal opleiding	-256

4 Belangenbehartiging en communicatie

Resultaat x € 1.000

Gefinancierde rechtshulp	26
Communicatie project KEI	7
Project Herziening Strafvordering	8
Vernieuwing website	40
Jaarverslag	4
Algemene publiciteit, promotie, manifestaties	32
Advocatenblad	12
Gerbrandydebat	17
Symposia en seminars	77
Aandeel bureaunkosten	2.245
Totaal belangenbehartiging en comm.	-2.468

5 Wetgevingsadvisering

Resultaat x € 1.000

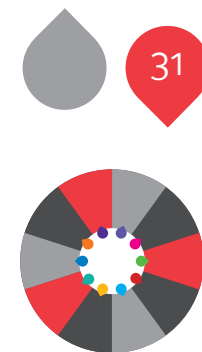
Hoogleraar advocatuur	64
Adviescommissies wetgeving	23
Aandeel bureaunkosten	87
Totaal wetgevingsadvisering	-174

6 Tableau

Resultaat x € 1.000

Doorbelasting licenties OneDirect	30
Totaal inkomsten	30
Hosting en onderhoud BAR	35
Mijn Orde	76
OneDirect	177
Vervanging OneDirect	113
Aandeel bureaunkosten	539
Totaal kosten	940
Totaal tableau	-910

7 Toezicht

Resultaat x € 1.000

College van toezicht	281
CCV ontwikkeling - onderhoud	55
Ondersteuning uitvoering toezicht dekens	25
Aandeel bureaunkosten	1.375

Totaal toezicht -1.736

9 Juridische aangelegenheden

Resultaat x € 1.000

Beroepsaansprakelijkheidsverzekering	127
Kosten bezwaar en beroep	1
Aandeel bureaunkosten	713

Totaal juridische aangelegenheden -841

8 Tuchtrect

Resultaat x € 1.000

Inkomsten	
Kostenveroordeling (art. 48, zesde lid Advw)	168
Vergoeding inzake art. 60, derde lid Advw	268
Griffierecht klachten RvD	44
Totaal inkomsten tuchtrechtspraak 480	

Vacatiegelden en reiskosten hof van discipline	13
Vacatiegelden en reiskosten raden van discipline	109
Totaal vacatiegelden en reiskosten 122	

Ondersteuning tuchtrechtspraak (SOTA)	2.416
Totaal kosten tuchtrechtspraak 2.538	

Kosten algemeen	16
Aandeel bureaunkosten	243
Totaal kosten tuchtrecht 2.797	

Totaal tuchtrecht -2.317

10 Bestuurlijke organisatie

Resultaat x € 1.000

<u>Algemene raad</u>	
Vergoedingen leden algemene raad	486
Reis-, verblijf- en vergaderkosten	33
Mediatraining	6
Totaal algemene raad 525	

<u>College van afgevaardigden</u>	
Vacatiegelden	38
Vergaderkosten	41
Totaal college van afgevaardigden 79	

Raad van advies	29
-----------------	----

<u>Buitenland</u>	
C.C.B.E.	88
IBA/UIA/CEEBA/ABA/ICB	49
Totaal buitenland 137	

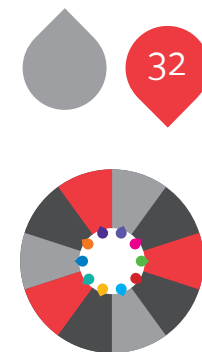
<u>Algemeen</u>	
Representatiekosten	6
Externe advisering	27
Totaal algemeen 33	

Aandeel bureaunkosten	313
Doorberekening naar college van toezicht	-29

Totaal bestuurlijke organisatie -1.087

RUBEN ALDERSE BAAS

PORTEFEUILLEHOUDER INNOVATIE
IN DE ALGEMENE RAAD

“Mede door de naderende invoering van digitaal procederen is binnen de advocatuur een toenemende interesse zichtbaar voor innovatieve toepassingen. De NOVA blijft advocaten stimuleren om innovatie te omarmen en hun digitale vaardigheden verder aan te scherpen.”

JAARVERSLAG NOvA 2016

COLOFON

Redactie

Nederlandse orde van advocaten

Ontwerp

X11 Creatie, Danny de Neef, Rijswijk

Fotografie

Gerhard van Roon, Den Haag

advocatenorde.nl